

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A UNA BONA ADMINISTRACIÓ (RESPONSABILITAT PATRIMONIAL)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 8 de març de 2022, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

El 15 de gener de 2020, ella i la consellera de Mobilitat i Accessibilitat del Districte de Sant Martí van fer una ruta a efectes de revisar i conèixer alguns punts que podien ser poc accessibles. En aquella activitat, la consellera va informar que faria algunes fotografies. La interessada va manifestar expressament que no autoritzava que sortís la seva imatge ni altres informacions.

El 17 de gener de 2020, va rebre un WhatsApp de la consellera amb un vídeo que havia publicat a Twitter, en el qual apareixia la seva imatge, nom, diagnòstic i tipus de discapacitat.

La interessada va manifestar el seu malestar i la informació es va esborrar de la xarxa, però, atès que va ser publicada sense el seu consentiment, i en tractar-se d'una informació sensible, va iniciar dues actuacions:

- Presentació de tres instàncies a l'Ajuntament de Barcelona denunciant els fets.
- Denúncia davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades (APDCAT).

No havia rebut cap resposta a les instàncies i cap representant municipal no li havia demanat disculpes formalment.

Quant a la denúncia formulada davant l'APDCAT, manifestava que l'organisme va resoldre la denúncia reconeixent la responsabilitat del consistori per una infracció de la normativa de protecció de dades de caràcter personal. Mostrava disconformitat amb aquell determini, ja que les conseqüències de la infracció no són les mateixes si l'autoria s'imputa a una Administració pública, com era el cas, en què no recau una

sanció econòmica, que si es reconeix a una persona privada, cas en què sí que es preveu una sanció econòmica.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se **al Districte de Sant Martí i al delegat de Protecció de Dades** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 25 de març de 2022, es va sol·licitar a aquests organismes la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

El dia 13 d'octubre de 2022, es va sol·licitar al Districte de Sant Martí que ampliés la informació facilitada a la Sindicatura.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 9 de juny de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada al Districte de Sant Martí i al delegat de Protecció de Dades.

El dia 21 d'octubre de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació addicional demanada al Districte de Sant Martí.

Els escrits exposen el següent:

1. Informe del Districte de Sant Martí

El 24 de gener de 2020, la ciutadana va presentar una instància, en la qual exposava una queixa pels fets relatius a la vulneració del seu dret de protecció de dades personals, i aportava una còpia de la conversació mantinguda amb la consellera de Mobilitat del Districte a través de WhatsApp, segons la qual, el 17 de gener de 2020, a les 8.33 hores, la consellera havia publicat un vídeo a Twitter que va retirar de la xarxa el mateix dia a les 9.21 hores. La interessada demanava que es respectessin els seus drets.

El mateix dia 24 de gener, la ciutadana va presentar una denúncia per aquest fet a l'APDCAT. La instrucció d'aquest procediment es va requerir al Districte i es va incoar el procediment sancionador, que es va resoldre i publicar el 7 de maig de 2021.

La resolució considerava responsable l'Ajuntament, ja que la consellera havia obtingut la informació difosa per la seva condició de consellera de Mobilitat i Accessibilitat del Districte, tot i utilitzar el seu perfil particular de Twitter. Va reconèixer una infracció municipal de la normativa de protecció de dades de caràcter personal i, per aquest motiu, va amonestar l'Ajuntament de Barcelona.

Arran de la resolució de l'APDCAT, des del Districte, i sota la direcció del delegat de Protecció de Dades, el 28 de juny de 2021 es va realitzar una sessió formativa sobre la normativa de protecció de dades dirigida als consellers de Districte, en la qual es va incidir en el deure de confidencialitat en l'exercici del seu càrrec i en la necessitat de demanar consentiment als interessats en cas de comunicar a terceres persones qualsevol dada personal de la qual tinguessin coneixement. La formació pretén evitar la reproducció d'eventuals vulneracions de dret a la intimitat i protecció de dades personals dels ciutadans, de manera que complementarà una eventual reparació del dany en cas que s'estimés la reclamació de responsabilitat patrimonial.

Atesa la resolució de l'APDCAT i la retirada de la publicació de Twitter, el Districte va considerar atesa la petició de la ciutadana de la protecció de les seves dades i no va respondre la seva instància.

L'11 de novembre de 2021, la interessada va formular una nova petició. Hi exigia una reparació dels danys ocasionats i el cessament immediat de la consellera.

L'1 de març de 2022, es va tornar a dirigir al Districte per demanar una resposta a l'anterior instància.

El dia 23 de maig de 2022, es va donar resposta a la ciutadana a través d'escrit signat per la Gerència del Districte. En l'escrit se la informa del següent:

- Que atenent a l'escrit d'11 de novembre de 2021, en el qual es demanava una indemnització per danys i perjudicis, el 20 de maig se li va notificar un requeriment d'esmena de la sol·licitud.
- Que l'Ajuntament no havia tingut intenció d'ocultar cap infracció o delictes, atès que es va atendre el requeriment emès des de l'APDCAT, que va amonestar l'Ajuntament de Barcelona.
- Que la Regidoria i la Gerència del Districte no tenien competències per al cessament de la consellera, atès que, d'acord amb l'article 16 de les Normes

Reguladores de Districte, els consellers de Districte són nomenats i cessats per l'Alcaldia i que, d'acord amb la resolució de l'APDCAT, l'Ajuntament, com a ens públic, era el responsable de la infracció de la normativa en matèria de protecció de dades.

Pel que fa a la tramitació de la reclamació de responsabilitat patrimonial demanada per la interessada, se la informa del següent:

El 8 de març de 2022, arran de la proposta formulada per la Sindicatura de Greuges de Barcelona, en la qual es proposava la valoració de les instàncies presentades per la interessada com una reclamació de responsabilitat patrimonial, es va determinar la naturalesa de l'escrit de la interessada i es va procedir a emetre el requeriment d'esmena de la instància a la interessada. Es va demanar que aportés una fotocòpia del DNI que permetés vincular la seva identitat amb la persona que va presentar les instàncies anteriors, així com una avaluació econòmica, si fos possible. Tot això, d'acord amb el que preveu la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

El 31 de maig de 2022, la interessada va aportar la documentació i es va iniciar l'expedient de reclamació de responsabilitat patrimonial.

En l'escrit que esmenava la instància, la interessada proposava com a pràctica de prova un seguit de declaracions testificals. Algunes de les proposades resultaven manifestament improcedents o innecessàries, i el 3 d'agost de 2022 el regidor del Districte les va denegar. Aquesta resolució es va notificar a la interessada el 22 d'agost de 2022 i, finalment, se'n va fer entrega a la reclamant mitjançant compareixença a la Seu del Districte.

A partir de la data de notificació, es va deixar transcórrer el termini d'un mes de què disposa la interessada per recórrer contra aquesta resolució en alçada. Conseqüentment, l'expedient va continuar amb la fase d'instrucció, que consistirà en la pràctica de la prova testifical admesa.

Un cop practicada aquesta prova, es donarà trasllat de tota l'actuació a la companyia asseguradora municipal, als efectes que emeti el seu informe d'al·legacions vers una eventual responsabilitat d'aquest Ajuntament.

A partir de la seva recepció, s'evacuarà el tràmit d'audiència a la interessada perquè pugui accedir al conjunt de l'expedient i formuli les al·legacions que estimi pertinents, moment a partir del qual es podrà resoldre l'expedient.

Atès que l'expedient es va incoar el 21 de juny de 2022, podrà ser resolt dins el termini de sis mesos amb què compta l'Administració, sens perjudici de la pervivència de l'obligació de resoldre que prevaldria en cas de superar-se aquest termini, i del dret a recurs d'alçada que es generaria per a la interessada d'acord amb els efectes del silenci administratiu.

2. Informe del delegat de Protecció de Dades

La valoració sobre el fet que la consellera en qüestió utilitzés el seu compte de Twitter personal per difondre la informació i la imatge de la promotora de la queixa, la resolució de l'APDCAT, va determinar que, malgrat que la publicació a la xarxa social Twitter es realitzés des d'un compte personal, l'obtenció de les dades personals va ser possible per la seva tasca de consellera del Districte i, com a tal, l'Ajuntament resultava responsable de la publicació.

Si bé l'Ajuntament de Barcelona no pot establir un control absolut sobre l'ús que facin els seus treballadors, representants i càrrecs electes dels seus comptes personals a les xarxes socials, això no obsta que s'hagi de prestar especial atenció al fet que aquest ús no derivi en la vulneració de drets de la ciutadania. Si bé la vulneració esmentada es va produir, no és menys cert que la publicació va ser eliminada amb total rapidesa i la consellera va prendre consciència de les conseqüències d'aquesta vulneració.

Des del Districte s'han pres les mesures adequades pel que fa als comptes personals a xarxes socials de personal de l'Ajuntament i càrrecs electes. És necessari que les persones titulars en facin un ús correcte i no involucrin l'ús de dades personals de les quals no tinguin consentiment per a la seva difusió.

La consellera va ser conscient de la seva errada, de la infracció de la normativa de protecció de dades que suposava la publicació del Twitter, i el 28 de juny de 2021 va fer una formació específica sobre aquesta matèria. També, des del Districte s'han impulsat les mesures correctores necessàries per assegurar que no es tornés a produir una comunicació de dades personals no consentida i garantir, alhora, que la consellera té la informació necessària per atendre amb el major rigor possible els deures que imposen les Normes de Funcionament de Districte i la normativa en matèria de protecció de dades vigent.

L'informe municipal s'acompanya amb la resolució del procediment sancionador de l'APDCAT.

CONSIDERACIONS

1. La responsabilitat municipal per la vulneració del dret de protecció de dades de caràcter personal

D'acord amb el que disposa el Reglament (UE) 1216/679, del Parlament Europeu i del Consell, relatiu a la protecció de les persones físiques respecte al tractament de les dades personals i a la lliure circulació de les dades (Reglament general de protecció de dades), la difusió de dades de categoria especial d'una persona física, com la salut, i la difusió d'imatges, àudios o vídeos que permetin identificar-la sense el seu consentiment exprés, es considera una infracció de la normativa de protecció de dades personals (art. 9).

Aquesta conducta dona lloc a la imposició de multes administratives. Ara bé, quan la infracció la comet alguna administració pública, l'autoritat de protecció de dades competent dictarà una resolució i la sancionarà únicament amb amonestació. Dictarà, també, les mesures que correspongui per corregir els efectes de la infracció (art. 77.1 i 2 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals).

Davant la denúncia presentada per la interessada, **l'APDCAT va determinar que s'havien vulnerat els drets de la interessada i que el responsable de la infracció era l'Ajuntament de Barcelona**, tot i que la infracció es va cometre fent ús d'un dispositiu de titularitat de la consellera municipal.

Per tant, la Sindicatura no incidirà sobre aquest aspecte que ja ha estat objecte d'una resolució de l'organisme competent, l'APDCAT.

2. La responsabilitat per danys morals promoguda per la interessada

S'ha constatat que l'Ajuntament ha vulnerat el dret a la protecció de la imatge i les dades personals de la interessada arran d'una intromissió il·legítima. Per aquest motiu, la ciutadana va interposar una reclamació de responsabilitat patrimonial al consistori.

Convé recordar que la responsabilitat patrimonial de l'Administració està reconeguda a l'article 106.2 de la Constitució i legalment desenvolupada a la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic.

Aquest marc jurídic determina l'obligació de rescabalar de les lesions patides per les persones en qualsevol dels seus béns i drets, sempre que la lesió sigui conseqüència del funcionament dels serveis públics, i llevat dels casos de força major.

A més, **el principi d'indemnització o reparació integral en l'àmbit de la responsabilitat patrimonial comprèn tots els danys al·legats i provats patits per la persona afectada, tant els d'índole material, com els d'índole immaterial o moral.** De fet, la Llei 39/2015 reconeix expressament el dret a indemnitzar per danys físics i psíquics (art. 67.1).

En aquest sentit, la Llei orgànica 1/1982, de protecció civil al dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge, disposa el següent:

"Art. 9,3:

L'existència de perjudici es presumirà sempre que s'acrediti la intromissió il·legítima. **La indemnització s'estendrà al dany moral**, que es valorarà atenent a les circumstàncies del cas i a la gravetat de la lesió efectivament produïda, pel qual es tindrà en compte, en el seu cas, la difusió o audiència del mitjà a través del qual s'hagi produït.

Per tant, **ara caldrà avaluar els danys morals o econòmics** ocasionats per la vulneració del dret a la protecció de dades de caràcter personal de la interessada.

3. La tramitació del procediment de responsabilitat patrimonial

A fi de determinar la participació de l'Administració en els danys ocasionats a la ciutadana i quantificar-los, és necessari tramitar un expedient de responsabilitat patrimonial en els termes establerts a la Llei 39/2015.

La ciutadana va presentar una instància l'11 de novembre de 2021, en la qual exigia la reparació del dany, però el Districte no va respondre l'escrit ni va iniciar actuacions, malgrat que la petició era clara. En conseqüència, a la ciutadana també se li estava vulnerant el dret legítim a exigir la responsabilitat de l'Administració pública i autoritats, tal com determina la Llei 39/2015 (art. 13.f).

Tampoc no es va respondre l'escrit de la ciutadana, de data 1 de març de 2022, en el qual demanava resposta a la instància presentada l'11 de novembre de 2021. De fet, aquest va ser el motiu pel qual va recórrer a la Sindicatura de Greuges.

El 25 de març de 2022, la Sindicatura es va dirigir al Districte i, entre altres qüestions, va demanar quines actuacions s'havien emprès per tal de reparar el dany moral que s'havia ocasionat a la interessada. Segons el Districte, va ser en aquest moment quan

va determinar la naturalesa de l'escrit com una reclamació de responsabilitat patrimonial.

Això no obstant, fins al 20 de maig de 2022 no es va demanar a la ciutadana que completés la seva petició, i **l'expedient finalment es va iniciar el 21 de juny de 2022.**

Per tant, abans que s'iniciés la tramitació, ja havien transcorregut set mesos des de la petició de reparació del dany. Tenint en compte que la Llei 39/2015 disposa que els procediments de responsabilitat patrimonial s'han de resoldre en el termini de sis mesos (art. 91.3), des de la Sindicatura entenem que no s'han respectat els terminis legalment previstos sense que hi hagi mediat una causa que justifiqui l'endarreriment de la tramitació.

Però és que, a més, una vegada iniciat el procediment, la seva tramitació **tampoc no s'està ajustant als terminis que determina la llei** per resoldre i notificar-ho a la interessada.

En aquest punt, **convé recordar l'obligació municipal d'adoptar les mesures oportunes per tal de remoure els obstacles que impedeixen, dificultin o retardin l'exercici ple dels drets de les persones interessades i el respecte als seus interessos legítims**, a fi d'eliminar tota anomalia en la tramitació dels procediments.

En conseqüència, cal que el Districte dugui a terme totes les actuacions oportunes a fi de dictar i notificar, en el termini més breu possible, la resolució de la reclamació promoguda per la interessada.

Finalment, la ciutadana mostra malestar pel fet que **cap responsable municipal s'hagi dirigit a ella per demanar disculpes formalment.** Una disculpa municipal formaria part de la reparació del dany pels perjudicis que se li va ocasionar, després que es vulnerés el seu dret a la protecció de dades de caràcter personal

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Districte de Sant Martí no ha estat ajustada a dret ni eficaç pel que fa a l'atenció i tramitació del procediment de responsabilitat patrimonial instat per la persona interessada.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Districte de Sant Martí** que, al més aviat possible, resolgui la qüestió de responsabilitat patrimonial promoguda per la persona interessada, pels danys morals o econòmics ocasionats arran d'una intromissió il·legítima en la seva intimitat.
- **Recomanar al Districte de Sant Martí** que informi la Sindicatura sobre la resolució del procediment de responsabilitat patrimonial en qüestió.
- **Recomanar al Districte de Sant Martí** que dirigeixi una disculpa formal a la ciutadana, pels danys ocasionats amb motiu de la publicació de les seves dades personals sense el seu consentiment.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.